

Lärosätets namn

Högskolan Kristianstad

Utbildningens namn

Speciallärarutbildning med specialisering mot utvecklingsstörning 90 hp (1-90). Ingår i Lärarlyftet.

Antal högskolepoäng

90 hp

Målgrupp

Målgrupp för speciallärarutbildningen inom Lärarlyftet är lärare eller förskollärare som har:

- Lärar- eller förskollärarexamen:
 - sådan lärarexamen eller förskollärarexamen som krävs för behörighet att undervisa i grundskolan, gymnasieskolan samt särskild undervisning för vuxna,
 - sådan lärarexamen som krävs för behörighet att undervisa som lärare i specialskolan eller
 - sådan lärarexamen eller förskollärarexamen som krävs för behörighet att som speciallärare få bedriva undervisning som avser särskilt stöd i grundskolan, gymnasieskolan samt motsvarande skolformer enligt behörighetsförordningen.
- Anställning inom skolväsendet, dock inte inom förskolan eller fritidshemmet.

Studietakt

50%

Undervisningsform

Distans/campus

Utbildningen är upplagd som en distansutbildning med campusförlagda träffar. Antalet campusförlagda träffar är 5 – 10 dagar per termin. Mellan de campusförlagda träffarna bedrivs undervisningen via en Internetbaserad lärplattform, Canvas. Resterande tid utgör själv- fält- och gruppstudier med nätbaserad kommunikation.

Startdatum

2022-08-29 – 2025-06-08

Antal deltagare

Min 12, max 30.

Utbildningens uppbyggnad och konstruktion

Speciallärarutbildningen är en påbyggnadsutbildning på avancerad nivå som omfattar 90 högskolepoäng. Genom hela utbildningen utgör speciallärarprofessionen och speciallärarkompetensen ett sammanhängande tema. Utbildningen är baserad på aktuell forskning och tar sin utgångspunkt i specialpedagogiken både som verksamhet och som forskningsområde samt i deltagarnas erfarenheter och kunskaper inom den egna verksamheten. Förmåga till kritisk reflektion och analys betonas i utbildningen. Utbildningen ska, i mötet mellan erfarenhetsbaserad och teori-baserad kunskap, ge deltagaren en fördjupad pedagogisk kompetens att möta den naturliga variationen av barns och elevers olikheter.

I utbildningen ingår verksamhetsförlagd utbildning (VFU) i form av fältstudiedagar. Under fältstudiedagar är syftet att med utgångspunkt från deltagarnas yrkeserfarenhet, studera, analysera och utveckla verksamheten utifrån den dynamiska process som utvecklas i mötet mellan teori och praktik. Erfarenheter från fältstudiedagar dokumenteras och bearbetas på olika sätt i utbildningen.

Inledningsvis i utbildningen studeras huvuddrag i specialpedagogik såsom forsknings- och verksamhetsområde kopplat till synen på lärande. Specialpedagogiska begrepp analyseras och problematiseras för att fördjupa kunskap och förståelse inom specialpedagogiken som verksamhet och forskningsområde ur historiskt, nationellt och internationellt perspektiv. Teorier och metoder för vetenskapligt arbete presenteras, studeras och prövas. I utbildningens andra termin behandlas utveckling, lärande och lärmiljöns betydelse i relation till barns och elevers individuella förutsättningar och svårigheter inklusive neuropsykiatriska svårigheter. Pedagogiska teorier om lärande och utveckling studeras utifrån kognitiva, kommunikativa, sociala, emotionella och etiska aspekter. Förhållningssätt, värderingar, attityder och etiska ställningstaganden diskuteras. En fördjupad pedagogisk kartläggning av lärmiljö genomförs och utifrån denna upprättas förslag på åtgärder på grupp- och organisationsnivå.

I utbildningens specialiseringskurs fördjupar deltagaren sina kunskaper inom området utvecklingsstörning och utvecklingsstörning i kombination med neuropsykiatriska svårigheter ur ett specialpedagogiskt perspektiv. Utbildningen utgår från områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om relationen mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen. Särskild vikt läggs vid att undervisa barn och elever med utvecklingsstörning och utvecklingsstörning i kombination med neuropsykiatriska svårigheter. Vidare ingår att genomföra och utvärdera pedagogiska

utredningar, samt arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram. I utredningsarbetet fördjupas och praktiseras ett urval av vetenskapliga metoder. Vidare fördjupar studenterna sina kunskaper kring bedömning och betyg. Särskild vikt läggs vid kommunikationens betydelse utifrån estetiska läroprocesser.

Utbildningen utvecklar även deltagarens förmåga att se, följa och bedöma elevers kunskaper samt ger en inblick i de synsätt och teorier som ligger bakom bedömning och betygsättning. Utifrån aktuella styrdokument ska studenten kunna planera, genomföra och utvärdera undervisning med syfte att stimulera varje elevs lärande- och utveckling samt utveckla sin förmåga att dokumentera. Speciallärarens roll som kvalificerad samtalspartner och rådgivare i frågor som rör utvecklingsstörning och utvecklingsstörning i kombination med neuropsykiatriska svårigheter fördjupas.

Förutsättningar för individens utveckling, lärande och socialisation belyses där olika förklaringsmodeller granskas och problematiseras på organisations-, grupp- och individnivå. Vidare studeras och problematiseras skolans verksamhet utifrån styrdokumentet samt utifrån organisations-, grupp- och individnivå. Teorier och metoder för vetenskapligt arbete presenteras, studeras och prövas.

Den femte och sjätte terminen fördjupar sig deltagarna ytterligare i vetenskapliga, forskningsmetodiska och etiska frågeställningar inom området utvecklingsstörning. Ett självständigt vetenskapligt examensarbete skrivs.

Kursupplägget kommer att se ut enligt följande:

Termin 1 (ht 22) och termin 2 (vt 23)

Specialpedagogiska perspektiv på lärande och utveckling i en skola för alla, 30 hp

Termin 3 (ht 23) och termin 4 (vt 24)

Specialpedagogiska perspektiv på utvecklingsstörning (30 hp)

Termin 5 (ht 24)

Professionella samtal för utveckling av goda lärandemiljöer (7,5 hp)

Vetenskapligt förhållningssätt (7,5 hp)

Termin 6 (vt 25)

Självständigt arbete med specialisering mot utvecklingsstörning (15 hp).

Examinationer och bedömning

Examinationer sker företrädesvis individuellt. Former för bedömning varierar mellan olika skriftliga eller muntliga fördjupningsarbeten som exempelvis reflektionsprotokoll kopplade till aktuell litteratur, papers och skriftliga rapporter (både enskilt, parvis och i grupp) som försvaras muntligt. Ett självständigt examensarbete, som presenteras och försvaras vid ett särskilt seminarium, avslutar utbildningen. Examensarbetet skrivs med fördel i par.

Utbildningens lärare

Kerstin Ahlqvist

Universitetsadjunkt i specialpedagogik, fil. master i specialpedagogik, specialpedagog och förskollärare. I programmet är Kerstin kursansvarig för specialiseringskursen utvecklingsstörning. Kerstin är dessutom VFU-kordinator i de specialpedagogiska programmen. <https://www.hkr.se/personal/kerstin.ahlqvist>

Jonas Aspelin

Professor i pedagogik. fil dr i sociologi, ämneslärare i historia och religionskunskap. I programmen undervisar Jonas bl.a. om relationell pedagogik och forskningsmetodologi. Jonas leder forskningsmiljön Forskning Relationell Pedagogik (FoRP). <https://relationellpedagogik.se/>

Annette Byström

Universitetsadjunkt i specialpedagogik, fil. master i specialpedagogik, specialpedagog och speciallärare samt mellanstadielärare. Kursansvarig för första året (30 hp) på specialpedagog- och speciallärarprogrammen samt kursansvarig för specialiseringskursen specialpedagogiska perspektiv på språk-, skriv- och läsutveckling. <https://www.hkr.se/personal/annette.bystrom>

Catarina Grahm

Universitetsadjunkt i specialpedagogik, fil. master i specialpedagogik, specialpedagog, talpedagog och fritidspedagog. Programområdesansvarig för specialpedagog- och speciallärarprogrammen, samt fristående kurser inom programområdet. <http://www.hkr.se/s1475>

Gloria Håkansson

Universitetsadjunkt i specialpedagogik, master i utbildningsvetenskap, specialpedagog, speciallärare och grundskollärare. Kursansvarig för specialiseringsåret på specialpedagogprogrammet. <https://www.hkr.se/personal/gloria.hakansson>

Kamilla Klefbeck

Universitetsadjunkt i specialpedagogik, fil. master i specialpedagogik, speciallärare inriktning utvecklingsstörning, förskollärare och socialpedagog. Doktorand i forskarskolan *Special Education for Teachers Education (SET)*. I programmen har Kamilla föreläsningar om etik, intellektuell funktionsnedsättning och autismspektrumtillstånd. <https://www.hkr.se/personal/kamilla.klefbeck>

Lotta Leden

Universitetslektor i naturvetenskapernas didaktik, fil dr i naturvetenskapernas och matematikens didaktik, speciallärare med inriktning matematik och 4-9 MaNO-lärare. I programmen är Lotta examinator och lärare i specialiseringskursen specialpedagogiska perspektiv på matematikutveckling. <https://www.hkr.se/lotta-leden>

Sofia Lindberg

Universitetsadjunkt i specialpedagogik, doktorand i projektet ”Att öka lärares relationskompetens med stöd av virtuella simuleringar med avatarer”, fil. master i specialpedagogik, speciallärare inriktning språk-, skriv- och läsutveckling, lärare grundskolans senare år och gymnasieskolan. Sofia undervisar i första året på specialpedagog- och speciallärarprogrammen. <https://www.hkr.se/personal/sofia.lindberg>

Linda Plantin Ewe

Universitetsadjunkt i specialpedagogik (tj.led), doktorand i specialpedagogik, fil. master i specialpedagogik, specialpedagog, grundskollärare inriktning matematik och naturvetenskap åk 1-7, förskollärare. https://www.hkr.se/personal/linda.plantin_ewe

Sarah Rangstrand Hjort

Universitetsadjunkt i specialpedagogik, master i specialpedagogik, speciallärare med inriktning utvecklingsstörning och matematikutveckling, grundskollärare inriktning textilslöjd och matematik. Sarah arbetar inom specialpedagog- och speciallärarprogrammen samt pedagogiska grundutbildningar. https://www.hkr.se/personal/sarah.rangstrand_hjort

Cecilia Segerby

Universitetslektor i matematikdidaktik. fil dr. i matematikdidaktik, fil mag. i pedagogik, speciallärare i matematik och MaNO-lärare. I programmen är Cecilia t ex kursansvarig för specialiseringskursen matematik. <http://www.hkr.se/cecilia-segerby>

Helena Sjunnesson

Universitetsadjunkt i specialpedagogik och doktorand i forskarskolan *Special Education for Teachers Education*. Fil lic i pedagogik, specialpedagog, grundskollärare 1-7 SvSO. Arbetar inom specialpedagog- och speciallärarprogrammen. <https://www.hkr.se/personal/helena.sjunnesson>

Daniel Östlund

Docent i pedagogik inr specialpedagogik. Fil dr i pedagogik, specialpedagog och fritidspedagog. I programmen är Daniel t ex examinator för specialiseringskursen

utvecklingsstörning. Daniel leder forskningsgruppen Specialpedagogik inom den övergripande forskningsmiljön Relationell Pedagogik (FoRP). <http://www.hkr.se/daniel-ostlund>

Malena Östlund:

Universitetsadjunkt i specialpedagogik, speciallärare specialisering utvecklingsstörning och förskollärare. Malena undervisar i specialiseringskursen utvecklingsstörning och specialpedagogprogrammet. www.hkr.se/s2194

Gästföreläsare med specifik kompetens deltar som föreläsare vid olika tillfällen genom hela utbildningen.

Kursutvärdering

Kursutvärdering sker fortlöpande under kursens gång och utifrån olika perspektiv i relation till kursens mål och med tanke på kursens kvalitet. Deltagarnas helhetsupplevelse av kursens måluppfyllelse diskuteras samt utvärderas genom en skriftlig enkät vid utbildningens avslutning. Utvärderingen ska ge de deltagande lärarna möjlighet att reflektera över sin egen utveckling i förhållande till de förväntade målen som presenteras i kursplanen samt hur dessa kan relateras till den egna yrkesverksamhetens utveckling. Utvärdering och dess innehållsliga återkoppling betraktas som en del av kursens genomförande. Utvärderingsresultatet delges deltagarna och uppdragsgivaren samt ingår som underlag för vidareutveckling av kursen.

Studievägledning

Fakulteten för lärarutbildning vid Högskolan Kristianstad har studie- och karriärvägledare med särskilt ansvar för deltagare vid speciallärarutbildningen i Lärarlyftet. Utöver att deltagarna har möjlighet att boka personlig vägledning är studie- och karriärvägledare med under utbildningens gång enligt följande:

- Vid programintroduktionen medverkar vägledaren och presenterar vad validering innebär och hur det går till. Viktigt är att deltagarna får klarhet i skillnaden mellan begreppen tillgodoräknande av kurs och validering av reell kompetens.
- Studie- och karriärvägledare återkommer under utbildningen vid en fysisk träff per termin vid behov.
- Om individuell studieplan behöver upprättas under utbildningen är vägledaren delaktig tillsammans med programområdesansvarig och administratör.

Former för validering

Validering kommer att ske i enlighet med regler och anvisningar fastställda vid Högskolan Kristianstad. Validering blir aktuellt under förutsättning att rättsligt stöd finns för validering inom Lärarlyftet.

En viktig grundläggande utgångspunkt är att den validering som görs är helt individuell vilket innebär att varje enskild deltagare, genom examination mot kursplanernas förväntade lärandemål, valideras på olika delar av utbildningen utifrån sin utbildning, kunskap och yrkeserfarenhet.

Det är viktigt att klargöra hur valideringsarbetet går till eftersom det får till följd att arbetsbelastningen för den enskilde deltagaren kan se väldigt olika ut för de olika terminerna och att det är svårt att i förväg exakt veta hur varje enskild deltagares utbildning kommer att se ut. Vid utbildningens start gör deltagaren en självskattning utifrån respektive kursplan i enlighet med policydokument för tillgodoräknande av reell kompetens. Deltagaren kan sedan ansöka om tillgodoräknande av tidigare akademiska studier och om validering av reell kompetens för att möjliggöra tillgodoräknande av motsvarande kunskaper och färdigheter som förvärvats i yrkesverksamhet. Utifrån dessa underlag utformas sedan en preliminär individuell studieplan.

Kontaktperson

Kontaktperson lärosätet Lärarlyftet: Pia Thornberg, tel 044-250 34 60,
e-post pia.thornberg@hkr.se

Programområdesansvarig specialpedagog- och speciallärarprogrammen:
Catarina Grahm, tel 044-250 34 84, e-post catarina.grahm@hkr.se